

מקור המאמר בזהר פרשת וילך דף רפה ע"ב - רפו ע"א
עונשו של המזלזל בעניית אמן

לְמַדְנוּ, כָּל מִי שֶׁשָּׁמַע בְּרָכָה
מֵאוֹתוֹ מְבָרֵךְ וְלֹא מְכַוֵּן
בְּאֵמֶן, עָלָיו נֶאֱמַר וּבִזֵּי יִקְלוּ,
כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (מלאכי א) לָכֶם
הַכֹּהֲנִים בּוֹזֵי שְׁמִי. מָה עָנְשׁוֹ?
כְּמוֹ שֶׁלֹּא פִתַּח בְּרָכוֹת
לְמַעַלָּה, כִּי לֹא פוֹתְחִים לוֹ.
וְלֹא עוֹד, אֲלֵא כְּשִׁיּוּצָא
מֵהָעוֹלָם הַזֶּה, מְכַרְיִזִים לְפָנָיו
וְאוֹמְרִים: סָגְרוּ הַפְּתָחִים לְפָנָיו
פְּלוּנֵי וְלֹא יִכְנַס, וְאֵל תִּקְבְּלוּ
אוֹתוֹ. אוֹי לוֹ! אוֹי לְנִשְׁמָתוֹ!

לְמַדְנוּ, כָּל רֹשְׁעֵי הַגִּיהֶנֶם
נִכְנָסִים לְמַדּוּרִים יְדוּעִים,
וְכַמָּה פְּתָחִים יֵשׁ לַגִּיהֶנֶם,
וְכָל הַפְּתָחִים כְּנֶגֶד פְּתַחֵי הַגֶּן
עֵדֶן. וּבְשַׁעָה שְׁמוּצִיאִים
אוֹתָם רֹשְׁעִים שֶׁקְּבָלוּ עָנְשָׁם,
הֵם פּוֹתְחִים פְּתָחִים, וְשָׁמַיִם
(וְשׂוֹאֲבִים) אוֹתָם לְחוּץ. וְכָל
הַפְּתָחִים נִקְרְאוּ בְשֵׁם כְּנֶגֶד
פְּתַחֵי הַגֶּן עֵדֶן, וְכָל פְּתַח
וּפְתַח נִקְרָא שֵׁם כְּנֶגֶד אוֹתוֹ
פְּתַח הַגִּיהֶנֶם, וְהַפְּתָחִים
נּוֹדְעִים כְּנֶגֶד הַפְּתָחִים, אוֹתָם
פְּתַחֵי הַגֶּן עֵדֶן.

תָּאנָא, כָּל מָאן דְּשָׁמַע בְּרָכָה מֵהָהוּא דְּמְבָרֵךְ, וְלֹא
אֶתְכַוֵּן בְּאֵמֶן, עָלָיו נֶאֱמַר וּבִזֵּי יִקְלוּ. כְּמָה
דַּאתְ אָמַר, (מלאכי א) לָכֶם הַכֹּהֲנִים בּוֹזֵי שְׁמִי. מֵאִי
עוֹנְשִׁיהִי. כְּמָה דְלֹא פִתַּח בְּרָכָאן לְעִילָא, כִּי לֹא
פִתְחִין לִיהִי. וְלֹא עוֹד אֲלֵא כִּד נָפִיק מֵהָאֵי עֲלֵמָא,
מְכַרְיִזֵי קַמִּיהִי, וְאָמְרִי, טְרוּקוּ גַלֵּי קַמִּיהִי דְּפִלְגְנִיא, וְלֹא
לִיעוּל, וְלֹא תִקְבְּלוּן לִיהִי, וְוִי לִיהִי, וְוִי לְנִשְׁמָתִיהִי.

תָּאנָא, חֲיִיבֵי דְגִיהֶנֶם, כְּלָהוּ סְלָקֵי בְּמַדּוּרִין יְדִיעֵן,
וְכַמָּה פְּתָחִין אֵית לִיהִי לַגִּיהֶנֶם, וְכְלָהוּ
פְּתָחִין לְקַבֵּל פְּתָחִין דְּגֶן עֵדֶן. וּבְשַׁעָתָא דְאֶפְקֵי לְאִינוּן
חֲיִיבֵיא דְקַבִּילוּ עוֹנְשִׁיהִי, אִינוּן פְּתַחֵי פְּתִיחִין, וְשׁוּיִין
(ס"א וְשׂוֹאֲבִין) לוֹן לְבַר. וְכְלָהוּ פְּתָחִין בְּשַׁמָּהּ אֶקְרוּן,
לְקַבִּלִיהוּן דְּפְתָחִין דְּגֶן עֵדֶן, וְכָל פְּתָחָא וּפְתָחָא,
אֶקְרִי שְׁמָא, לְקַבִּלֵי הָהוּא פְּתָחָא דְגִיהֶנֶם,
וְאֶשְׁתַּמּוּדְעֵן פְּתָחִין לְקַבִּלִיהוּן פְּתָחִין, אִינוּן פְּתָחִין
דְּגֶן עֵדֶן.

בְּגִיהֶנֶם אֵית מְדוּרָא בְּתַרְרָא תַתְּאָה דְכְלָהוּ, וְהָהוּא
מְדוּרָא הוּי מְדוּרָא עַל מְדוּרָא, וְאֶקְרִי (איוב

בְּגִיהֶנֶם יֵשׁ מְדוּרָא אַחֲרוֹן תַּחְתּוֹן שֶׁל כָּלָם, וְאוֹתוֹ מְדוּרָא הוּא מְדוּרָא עַל מְדוּרָא, וְנִקְרָא (איוב י)

אֶרֶץ עֵיפָתָה. מֵהוּ עֵיפָתָה. כְּמֹה דְאַתְּ אָמַר (שמות כח)
 רְבוּעַ יְהִי כְּפֹל, וּמִתְרַגְּמִינָן מְרוּבַע יְהִי עֵיף, אוֹף
 הָכָא עֵיפָתָה, כְּלוּמַר כְּפֹלָה. וְהֵהוּא אֶקְרִי שְׂאוּל
 תַּחְתִּית, שְׂאוּל הוּא מְדוּרָא חַד. תַּחְתִּית, הוּא
 מְדוּרָא תַּתְּאָה. וּבְגִין כְּדֵי אֶקְרִי אֶרֶץ עֵיפָתָה תַּחְתִּית,
 וְאֶקְרִי אֲבָדוֹן. וְעַל דָּא כְּתִיב, (משלי טו) שְׂאוּל וְאֲבָדוֹן.
 וְכִלְהוּ מְדוּרִין לָא אֲכַפְלוּ, וְכִלְהוּ לָא עֵיפִין בְּרִ
 מֵהֵא.

וְתֵאנָא, מָאן דְנִחִית לְאֲבָדוֹן (דף 97 ע"א) דְאֶקְרִי תַּחְתִּית,
 לָא סָלִיק לְעֵלְמִין. וְהֵהוּא אֶקְרִי גְבַר
 דְאֲשַׁתְּצִי וְאֲתֵאבִיד מִכְּלָהוּ עֵלְמִין. וְתֵאנָא, לְהֵהוּא
 אֶתְרַ נְחִתִּין לְהֵהוּ גְבַרִי דְמְבַיִי לְאֲתָבָא אָמֵן, וְעַל
 אָמֵן סְגִיאִין דְאֲתֵאבִידוּ מִצִּיָּה, דְלָא חָשִׁיב לְהוּ, דִּינִינָן
 לִיָּה בְּגִיָּהֶנָם, וְנְחִתִּין לִיָּה בְּהֵהוּא מְדוּרָא תַּתְּאָה,
 דְלִית בָּהּ פְּתָחָא, וְאֲתֵאבִיד וְלָא סָלִיק מִצִּיָּה לְעֵלְמִין.
 וְעַל דָּא כְּתִיב, (איוב ז) כָּלָה עֲנָן וַיִּלְךְ כֵּן יוֹרֵד שְׂאוּל לָא
 יַעֲלֶה. וְלָא, וְהָא כְּתִיב (יונה ב) מִבְּטָן שְׂאוּל שׁוֹעֲתִי
 שְׁמַעְתָּ וְגו'. וְכְתִיב (שמואל א ב) מוֹרִיד שְׂאוּל וַיַּעַל. אֶלָּא
 הָכָא שְׂאוּל, הָתָם תַּחְתִּית. וְאוֹקִימָנָא הָא דְאֶהְדֵּר
 בֵּיה, הָא דְלָא אֶהְדֵּר בֵּיה.

וְהֵרִי כְּתוּב (יונה ב) מִבְּטָן שְׂאוּל שׁוֹעֲתִי שְׁמַעְתָּ וְגו'. וְכְתוּב (שמואל א ב) מוֹרִיד שְׂאוּל וַיַּעַל. אֶלָּא
 כָּאן שְׂאוּל, שֵׁם תַּחְתִּית. וּבְאַרְנֵי, זֶה כְּשֶׁחֲזַר בּוּ, וְזֶה כְּשֶׁלָּא חֲזַר בּוּ.

אֶרֶץ עֵיפָתָה. מֵה זֶה עֵיפָתָה?
 כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שמות כח) רְבוּעַ
 יְהִי כְּפֹל, וּמִתְרַגְּמִים -
 מְרַבַּע יְהִי עֵיף. גַּם כָּאן
 עֵיפָתָה, כְּלוּמַר כְּפֹלָה. וְאוֹתוֹ
 נִקְרָא שְׂאוּל תַּחְתִּית, שְׂאוּל
 הוּא מְדוּרָא אֶחָד, תַּחְתִּית הוּא
 מְדוּרָא תַּחְתּוֹן. וְלִכֵּן נִקְרָאת
 אֶרֶץ עֵיפָתָה תַּחְתִּית, וְנִקְרָאת
 אֲבָדוֹן, וְעַל זֶה כְּתוּב (משלי טו)
 שְׂאוּל וְאֲבָדוֹן. וְכֹל הַמְדוּרִים
 לָא נִכְפְּלוּ, וְכֹלָם לָא
 מִתְעִיפִים חוּץ מִזֶּה.

וְלִמְדַנּוּ, מִי שִׁיּוֹרֵד לְאֲבָדוֹן,
 שֶׁנִּקְרָא תַּחְתִּית, לָא עוֹלָה
 לְעוֹלָמִים. וְהֵהוּא נִקְרָא אִישׁ
 שְׁמִשְׁמַד וְנֶאֱבָד מִכָּל
 הָעוֹלָמוֹת. וְלִמְדַנּוּ, לְאוֹתוֹ
 מְקוֹם מוֹרִידִים אוֹתָם אֲנָשִׁים
 שְׂמִבְזִים לְהִשְׁיב אָמֵן, וְעַל
 אָמֵן הַרְבֵּה שֶׁנֶּאֱבָדוּ מִמֶּנּוּ,
 שֶׁלָּא הִחְשִׁיב אוֹתָם, דְּנִים
 אוֹתוֹ בְּגִיָּהֶנָם, וּמוֹרִידִים
 אוֹתוֹ לְאוֹתוֹ מְדוּרָא תַּחְתּוֹן
 שֶׁאֵין בּוֹ פְּתָח, וְנֶאֱבָד וְלָא
 עוֹלָה מִמֶּנּוּ לְעוֹלָמִים. וְעַל זֶה
 כְּתוּב (איוב ז) כָּלָה עֲנָן וַיִּלְךְ כֵּן
 יוֹרֵד שְׂאוּל לָא יַעֲלֶה. וְלָא?!